

1986, 18. září – *Dopis mluvčích Charty 77 Martina Palouše, Anny Šabatové a Jana Šterna, Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a místopředsedy Mezinárodní federace pro lidská práva Ladislava Lise Federálnímu shromáždění ČSSR a vládě ČSSR obsahující zprávu o zásahu proti Jazzové sekci a jejím členům a žádost o zákrok v této věci (sdělení VONS č. 559, dokument Charty 77 č. 24/86).*

Na obranu Jazzové sekce

Československou kulturu postihla těžká rána. Jak už veřejnost informoval sdělením č. 555¹ Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), provedla dne 2. září 1986 Bezpečnost domovní prohlídky v bytech sedmi funkcionářů Jazzové sekce pražské pobočky Svazu hudebníků, dále prohlídku jejich pracovišť a prohlídku místností sekce. V prostorách sekce bylo zabaveno na osm set knih a několik set časopisů. Důležité středisko čs. kultury bylo zapečetěno a dlouholetí funkcionáři a pracovníci sekce Karel Srp, Josef Skalník, Tomáš Křivánek, Vladimír Kouřil, Čestmír Huňát, Miloš Drda a Vlastimil Drda vzati do vazby. Obvinění jsou z nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1, 2a trestního zákona. Dříve, již 5. srpna 1986, byl vzat do vazby aktivista Jazzové sekce Vlastimil Marek, který je obviněn z poškozování zájmu republiky v cizině.²

Nechceme se zde podrobně zabývat právní stránkou věci. Sekce, která už po léta zápasila o své bytí a nebytí, byla rozhodnutím ministerstva vnitra z konce roku 1984 a začátku 1985 zrušena spolu se Svazem hudebníků, k němuž náležela. Zrušení se opíralo o zákon č. 126 z roku 1968, který byl přijat jako přechodné opatření k potlačení tak řečených krizových jevů po vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Logicky z toho vyplývá, že orgán státní moci, který zákon z roku šedesátého osmého použil, považuje i po osmnácti letech situaci v ČSSR za krizovou a patnáctiletou činnost sekce na poli nové hudby, výtvarného umění a literatury za nežádoucí protispolečenský jev.

Svaz hudebníků a sekce se bránily podáním žaloby podle § 2 zákona č. 126/68 Sb. a žádaly o provedení přezkumného řízení soudem. Městský soud v Praze a Nejvyšší soud ČSR však s poukazem na zákonné opatření z 22. srpna 1969, které právo žádat soudní přezkoumání nepřipouštělo, žalobu zamítl. Zákonné opatření ze srpna 1969 však ztratilo platnost 31. prosince 1969 a nelze je proto na daný případ vůbec aplikovat.

Znakem nedovoleného podnikání je jednoznačná protiprávnost provozované činnosti. Státní moc vychází z předpokladu, že všechno, co sekce od ledna 1985 podnikala, např. vydání některých publikací, je protizákonné. Sekce však vycházela z přesvědčení, že žádost o soudní přezkoumání neoprávněného rozhodnutí podle neoprávněně použitého zákona z roku 1968 má odkladný účinek.

Není naším úkolem rozmotávat právní zmatek, který pracovníci sekce a Svazu hudebníků nezpůsobili. Dojde-li k soudnímu řízení, vysloví se k němu kvalifikovaná právní veřejnost – a nejen u nás. A bude se ptát nejen na porušení existujících čs. zákonů, ale i na to, jak se policejní likvidace samosprávného a životaschopného kulturního útvaru, jenž je řádným a váženým členem Mezinárodní jazzové federace při hudební radě UNESCO, srovnává s dodržováním známých mezinárodních paktů a helsinské úmluvy.

Charta 77 se na obranu Jazzové sekce ozvala již na začátku tohoto roku v dokumentu Prostor pro mladou generaci. Je však přesvědčena, že nejlépe sekci obhájí její vlastní patnáctiletá činnost. Sekce se ustavila 30. října 1971 a do svého programu si vepsala tato slova: Jazzová sekce organizuje vystoupení, koncerty, festivaly, výstavy, zabývá se otázkami výchovy, podílí se na tiskové a ediční činnosti ve svém oboru ... Členem se může stát každý jazzový hudebník a přítel jazzu, který se dobrovolně přihlásí.

V letech 1974 až 1979 uspořádala sekce devětkrát Pražské jazzové dny, kterých se zúčastnily desetitisíce mladých lidí a stovky kapel. Jejich cílem bylo povzbudit amatérské a poloprofesionální soubory, které sice dosahovaly pozoruhodných výsledků, ale měly málo příležitostí představit se před širším publikem a konfrontovat svou práci s nejlepšími profesionály. Díky těmto festivalům

objevila Jazzová sekce dosud neznámé jazzové a rockové kapely, které si získaly proslulost a z nichž některé dodnes účinkují.

Sekce se věnovala soustavné práci s amatéry a pomáhala jim svou Amatérskou scénkou u Zábranských v Karlíně jakož i semináři nazvanými dle Komenského: Jazzová škola hrou. Pořádala přednášky o moderní hudbě za účasti zahraničních lektorů a organizovala pro své členy zájezdy na jazzové festivaly a významné koncerty v Polsku, Maďarsku a NDR. Sedm tisíc členů Jazzové sekce mělo k dispozici znamenitě redigovaný bulletin, jehož dosud vyšlo 28 čísel. V místnostech sekce fungovala pro ně výpůjční služba kazetových nahrávek, promítaly se filmy, sloužila jim studovna, čítárna a video. Pro nejširší veřejnost pořádala sekce každý rok výstavy o hudbě minulé i současné, ale i výstavy fotografií a grafiky.

Vůbec lze říci, že univerzálnost a pojetí umění jako životního slohu je příznačné pro toto tvůrčí centrum, z něhož neustále vycházely nové nápady. Jen pro ilustraci uvádíme, že Jazzová sekce vyzvala na tři sta malířů a sochařů k účasti na „minisalonu“. Poslala každému z nich dřevěnou bedýnku a požádala ho, aby ji výtvarně zpracoval. Téměř všichni výzvu přijali a vznikl zcela unikátní soubor, který nemá v dějinách čs. výtvarného umění obdoby. Bylo to také nedovolené podnikání?

Rozsáhlá a především mimořádně záslužná byla publikační činnost sekce. Napočítali jsme dvaadvacet různorodých knížek a patnáct monografií současných českých výtvarných umělců. Úpravou a celým pojetím je jedna knížka přitažlivější než druhá. Čtete jejich názvy: Rocková poezie; Bohumil Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále; Jaroslav Kladiva: Poslední z transportu; Jindřich Chalupecký: O dada, surrealismu a českému umění; J. Kořan a P. Oslzly: Living Theatre; Raymond Queneau: Stylistická cvičení. A jmenujme ještě alespoň Hudbu přírodních národů, knížku o Lennonovi s unikátními fotografiemi z Kamy a řeč Jaroslava Seiferta k udělení Nobelovy ceny.

Obzíráme-li celou tuto rozsáhlou a vpravdě průkopnickou činnost, nechce se nám věřit, že je dílem hrstky nadšenců, kteří jí věnovali každíčkou hodinu svého volného času, všechny své

schopnosti. V mnoha zemích by jejich nezištnou službu zasvěcenou kultuře a dobru mladých lidí ocenili a poskytli jí plnou podporu. V naší zemi ji chtějí pranýřovat před soudním tribunálem.

Nevíme, co rozhodovalo o likvidaci Jazzové sekce a zatčení jejích funkcionářů. Zda to, že byli až příliš oblíbeni mezi mladými lidmi, nebo to, že se tak rozhodně brali o svá práva, nebo zda to bylo kvůli umění a pojetí života, které je inspirovalo a kterým inspirovali ostatní. V každém případě se však hluboce mýlí každý, kdo se domnívá, že lze život Jazzové sekce ukončit administrativním aktem. Všude, kde se sejdou lidé milující svobodu a umění, bude její případ na pořadu dne jako varování i výzva. Bude přítomna na mezinárodních setkáních, kde se bude jednat o kultuře, o právu, o míru.

V době, kdy je přímo povinností lidí dobré vůle posilovat důvěru mezi národy a státy, v době nadějí na zmírnění mezinárodního napětí, v době před vídeňskou konferencí, působí policejní zásah proti Jazzové sekci jako políček veřejnému mínění. Lidé jej chápou jako útok proti životu a jeho pestrým potřebám, jako útok proti všemu, co chce být své, jako hrubou necitlivost k umění a kultuře.

A podivují se nad ním tím více, že v sousedních zemích sovětského bloku dochází spíše k opačnému pohybu: z vězení propouštějí politické vězňe a tvůrčí lidé se sebevědoměji hlásí o svá práva.

Žádáme představitele politické a státní moci, aby zvážili svou odpovědnost. Aby dříve, než dopustí soud nad výborem Jazzové sekce, užili vlastní soudnosti. Neboť okamžité propuštění zatčených a rozumné řešení právního statutu sekce jednáním je jednoznačně v zájmu Československé republiky.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 11, s. 2–3.

POZNÁMKY

¹ Dokument č. 558. K případu viz dále sdělení VONS č. 467, 508, 599, 607, 619, 624, 630, 639, 659 a 665, dokumenty č. 470, 511, 602, 610, 622, 627, 633, 642, 662 a 668.

- ² Dne 5. 8. 1986 se měl uskutečnit před prodejnou Večerka v Kaprově ulici v Praze gongový koncert, jehož hlavním organizátorem byl Vlastimil Marek. Vzhledem k tomu, že konání této akce mělo být zamezeno, bylo téhož dne zahájeno Markovo stíhání pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr. zák. V bytě zadrženého Marka probíhala téhož dne domovní prohlídka od 11.00 do 20.00 hodin. K případu Vlastimila Marka viz sdělení VONS č. 564, 571, 654, 658, 675 a 682, dokumenty č. 565, 574, 657, 661, 678 a 685. Další dokumenty viz in: ABS, Správa vyšetřování VB Praha, ČVS-VV-01033/20/88/Jazzová sekce.